Kapiteinsarmband

Columns - 27 november 2022 - Auteur: Carsten Brzeski

Duitsland discussieert net als zijn buurlanden hevig over het WK voetbal. Naast de eigen kansen is vooral het wel of niet dragen van de symbolische One Love-armbanden het gesprek van de dag. De discussie leidt heel even af van het hoofdthema, de energiecrisis. En de volgende crisis klopt al op de deur.

Vorige week verscheen een studie waarin staat dat Duitsland in de komende 15 jaar ongeveer 7 miljoen werknemers zal verliezen door de vergrijzing. Dat is meer dan 16 procent van de huidige werkenden.

Echt geschrokken kan je niet zijn van dat nieuws. In de economie zijn weinig dingen zo zeker als demografische ontwikkelingen. In ieder geval veranderen ze niet zo snel. De vergrijzing van de Duitse economie is al veel langer bekend, inclusief de bijkomende problemen zoals de houdbaarheid van het pensioenstelsel en de gezondheidszorg.

Op Europees niveau staat de vergrijzing al sinds het begin van de jaren 2000 hoog op de agenda. Maar als met veel andere thema's die niet snel met een crisisvergadering in het weekend kunnen worden opgelost, werd ook het thema vergrijzing doorgeschoven naar het moment waarop de brand om zich heen slaat.

Duitsland telt al ruim 2 miljoen vacatures. Vooral in de horeca, waarin tijdens de zomer, zelfs op toplocaties, restaurants soms moesten sluiten vanwege het gebrek aan personeel. Maar ook in de bouw en de industrie vallen gaten. Net als in veel andere landen hebben vakmanschap en ambacht bij de jongeren aan aantrekkingskracht ingeboet. De huidige generatie begint liever een marketingstudie dan een praktijkopleiding voor elektricien of loodgieter.

Hoe licht of zwaar de winterrecessie wordt, is nog niet duidelijk. Wel duidelijk is dat de Duitse economie voor het eerst sinds begin jaren 2000 door een serieuze structurele transitie gaat. Eentje waarvoor deels al was gewaarschuwd en die nu onverbiddelijk toeslaat.

> De huidige Duitse regering heeft inmiddels een hele schaal hete aardappels voor zich.

De aanpassing aan de hoge energieprijzen, het einde van het Russisch gas, de

groene transitie en de veranderingen in de wereldhandel zijn al behoorlijke uitdagingen voor de komende jaren. Daarnaast blijft de achterstand in digitalisering pijnlijk. En dan de vergrijzing. Het is de hoogste tijd voor de binnenkort gepensioneerde politici dat probleem *au sérieux* te nemen.

Er is, zoals voor vrijwel elk groot probleem, geen snelle oplossing voor de vergrijzing. Een heel pakket van maatregelen is nodig: meer arbeidsmarktparticipatie van vrouwen, het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd, automatisering, beter aansluitende opleidingen voor een actievere beroepsoriëntering, en toegang tot opleidingen. Daarnaast speelt de grote toestroom van migranten een grote rol in de demografie.

Elke generatie politici erft de hete aardappel van de vorige. De huidige Duitse regering heeft inmiddels een hele schaal hete aardappels voor zich. De ruzie tussen de partijen over de aanpak is zichtbaar. Welke hete piepers kunnen toch nog een beetje worden doorgeschoven? Ontkomen is er niet, Berlijn zal door de zure (aard)appel heen moeten bijten.

Deze column is met toestemming overgenomen uit dagblad De Tijd

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: https://duitslandinstituut.nl/artikel/52246/kapiteinsarmband